

Līdzekļu pārvaldītājs

IPAS "Indexo"

Licences nr. 06.03.07.567/478

Licence izsniegta 16.05.2017

Turētājbanka

"Swedbank" AS

Ieguldījumu plāna prospektu un citu informāciju par ieguldījumu plānu un līdzekļu pārvaldītāju var atrast IPAS "Indexo" mājas lapā www.indexo.lv, kā arī saņemt IPAS "Indexo" birojā (Roberta Hirša iela 1, Rīga, LV-1045) darba dienās no plkst. 9:00 līdz 17:00. Ieguldījumu plāna prospekts pieejams arī Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā un tās filiālēs.

Ieguldījumu plāna “INDEXO Konservatīvais 62+” prospekta grozījumi

Prospekta jaunākie grozījumi apstiprināti IPAS “Indexo” valdes sēdē 2024.gada 21. oktobrī un reģistrēti Latvijas Bankā 25. oktobrī.

1 Satura rādītājs

1	Satura rādītājs	2
2	Lietoto terminu un saīsinājumu skaidrojums	3
3	Informācija par ieguldījumu plāna pārvaldi.....	5
3.1	Informācija par Līdzekļu pārvaldītāju.....	5
3.2	Informācija par Turētājbanku	5
3.3	Informācija par Plāna zvērinātu revidentu.....	6
4	Informācija par ieguldījumu plānu	7
4.1	ieguldījumu plāna mērķa dalībnieka raksturojums	7
4.2	ieguldījumu plāna raksturīgākās pazīmes	7
4.3	ieguldījumu politika.....	8
4.3.1	Finanšu instrumenti un valūtas, kuros drīkst ieguldīt Plāna līdzekļus.....	8
4.3.2	Katra ieguldījuma veida un valūtas maksimālais īpatsvars kopējos aktīvos, ieguldījumu veidi un mērķa apjoms	9
4.3.3	ieguldījumu ģeogrāfiskie reģioni un nozares.....	11
4.3.4	Aizņēmumu darījumi.....	12
4.3.5	Principi un kārtība, kādā slēdz darījumus ar plāna aktīvu pārdošanu ar atpirkšanu un darījumus ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem, kā arī slēgšanas ierobežojumi	14
4.3.6	ieguldījumu ilgtspēja.....	14
4.3.7	ieguldījumu plāna līdzekļu un līdzekļu daļas vērtības noteikšanas metodes un kārtība.....	15
4.3.8	Naudas plūsmas nodrošināšana.....	17
4.3.9	Ieguldīšanas noteikumu pārkāpšana	18
4.4	Darījumu ar ieguldījumu plāna līdzekļiem un ieguldījumu plāna pārvaldīšanas izmaksu pārvaldītājam, turētājbankai un trešajām personām, kā arī atlīdzības kopsavilkums	19
4.5	Riski	21
4.6	ieguldījumu plāna dalībnieka tiesības	23
4.7	Informācija par nodokļiem un nodevām	23

2 Lietoto terminu un saīsinājumu skaidrojums

Aģentūra — Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra.

Alternatīvais ieguldījumu fonds - kopējo ieguldījumu uzņēmums, kurš piesaista kapitālu no vairākiem ieguldītājiem, lai ieguldītu to minēto ieguldītāju labā saskaņā ar ieguldījumu politiku.

ES — Eiropas Savienība.

ESG reitings – Reitinga sniedzēja sniegts vērtējums par uzņēmuma vai ieguldījumu fonda riska profilu attiecībā uz vides, sociālajiem un pārvaldības faktoriem jeb vērtējums tam, cik noturīgs ir attiecīgais uzņēmums vai ieguldījumu fonds pret finansiāli nozīmīgiem vides, sociālajiem un pārvaldības riskiem.

Indeksam piesaistīts ieguldījumu fonds — ieguldījumu fonds, kura ieguldījumu politika paredz kapitāla vai parāda vērtspapīru indeksa sastāva replicēšanu tā, lai fonda dalībniekiem nodrošinātu ienesīgumu, kas pirms pārvaldīšanas izmaksu ieturēšanas pēc iespējas precīzāk atbilst konkrēta tirgus indeksa ienesīgumam.

INDEXO Grupa - uzņēmumu grupa, kas sastāv no **AS INDEXO Banka**, reģ. Nr.40203448611, **IPAS "Indexo"**, reģ. Nr.40203042988, un **Indexo Atklātais Pensiju Fonds AS**, reģ. Nr.40203248944

Ilgspējas faktori - vides, sociāli un ar darbiniekiem saistīti jautājumi, cilvēktiesību ievērošana un cīņa pret korupciju un kukuļošanu.

Ilgspējas risks - vides, sociāls vai pārvaldības notikums vai apstākļi, kas, ja tas notiek, varētu radīt reālu vai potenciālu būtisku negatīvu ietekmi uz ieguldījumu vērtību.

Investīciju kategorija — parāda vērtspapīru kategorija, kurā iekļauti vērtspapīri ar reitingu aģentūras Standard & Poor's kredītreitingu BBB- vai labāku, reitingu aģentūras Moody's kredītreitingu Baa3 vai labāku vai reitingu aģentūras Fitch kredītreitingu BBB vai labāku.

Komisija — Finanšu un kapitāla tirgus komisija.

Likums — Valsts fondēto pensiju likums un citi Latvijas Republikas normatīvie akti, kas regulē valsts fondēto pensiju shēmas darbību

Līdzekļu pārvaldītājs — IPAS "Indexo".

Naudas tirgus instrumenti — likvīdas īstermiņa parādsaistības, kuras ir precīzi

novērtējamās jebkurā laikā un kuras parasti tirgo naudas tirgū. Piemēram, parāda vērtspapīri, noguldījumu sertifikāti, komercpapīri.

NAV – neto aktīvu vērtība.

OECD dalībvalsts — Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalsts, kuras ilgtermiņa kredītreitings ārvalstu valūtā pēc starptautisko reitinga aģentūru vērtējuma datiem atbilst Investīciju kategorijai.

Plāns — Šajā prospektā aprakstītais valsts fondēto pensiju shēmas ieguldījumu plāns "INDEXO Konservatīvais 62+".

Plāna daļa — Plāna līdzekļu uzskaites vienība, kas tiek izmantota Plāna līdzekļu uzskaitē un darījumos ar šiem līdzekļiem.

Plāna dalībnieks — persona, kura ir Valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieks un kura ir izvēlējusies šo Plānu.

Shēma — valsts fondēto pensiju shēma.

Tirgus indekss — Rādītājs, kas atspoguļo konkrēta finanšu tirgus vidējo stāvokli, nevis tikai atsevišķu finanšu instrumentu cenu. Piemēram, pasaulē pazīstamais "S&P 500" indekss attēlo 500 lielu ASV biržās NYSE un NASDAQ tirgotu uzņēmumu kapitāla vērtspapīru vidējo svērto cenu.

Tirgus kapitalizācija — Summa, kas veidojas, sareizinot konkrēta uzņēmuma apgrozībā esošo kapitāla vērtspapīru skaitu ar šo vērtspapīru tirgus cenu konkrētā brīdī. Tirgus kapitalizācija atspoguļo uzņēmuma vērtību finanšu tirgū.

Turētājbanka — "Swedbank" AS.

3 Informācija par ieguldījumu plāna pārvaldi

3.1 Informācija par Līdzekļu pārvaldītāju

Līdzekļu pārvaldītāja nosaukums	IPAS "Indexo"
Reģistrācijas numurs	40203042988
Juridiskā adrese	Roberta Hirša iela 1, Rīga, LV 1045

Ieguldījumu plāna pārvaldnieks: IPAS "Indexo" investīciju komiteja Artūra Rozes un Marijas Černoštanā sastāvā.

Pakalpojumi, kas saistīti ar Plāna līdzekļu pārvaldīšanu un ko Līdzekļu pārvaldītājs plāno nodot (deleģēt) citām personām:

Likumā paredzētajā kārtībā Līdzekļu pārvaldītājs ir nodevis šīm personām tiesības sniegt atsevišķus Plāna pārvaldē ietilpstošus pakalpojumus:

Pakalpojums	Ārpakalpojuma sniedzējs, tā reģistrācijas numurs
Ieguldījumu plānu mārketingis (piedāvāšana)	SIA "Latvijas Pensiju Eksperts", reģ. nr. 40203507898 SIA "TELEMARKET", reģ. nr. 40003352952
IT pakalpojumi	AS "CAPITAL", reģ. nr. 40003088497 AS "DIGITAL MIND", reģ. nr. 40003761569

3.2 Informācija par Turētājbanku

Turētājbankas nosaukums	"Swedbank" AS
Reģistrācijas numurs	40003074764
Juridiskā adrese	Balasta dambis 15, Rīga, LV-1048

Turētājbankas tiesību un pienākumu apraksts saistībā ar Plāna līdzekļu pārvaldi un uzskaiti:

Līdzekļu pārvaldītājs noslēdz līgumu ar Turētājbanku par Plāna līdzekļu glabāšanu un Plāna kontu apkalpošanu.

Turētājbankas pienākums ir:

- glabāt Plāna līdzekļus saskaņā ar Likumu un Turētājbankas līgumu;
- nodrošināt, lai Plāna daļas vērtība tiktu aprēķināta saskaņā ar Likumu un Prospektu;

- izpildīt Līdzekļu pārvaldītāja rīkojumus, ja tie nav pretrunā ar Likumu, Prospektu un Turētājbankas līgumu;
- nodrošināt, lai Plāna ienākumi tiktu izlietoti saskaņā ar Likumu un Prospektu;
- nodrošināt, lai darījumos ar Plāna mantu atlīdzība fondam tiek izmaksāta laikus;
- pēc Latvijas Bankas pieprasījuma sniegt informāciju, ko Turētājbanka saņēmusi, pildot Plāna Turētājbankas pienākumus.

Turētājbanka, veicot savus pienākumus, darbojas neatkarīgi no Līdzekļu pārvaldītāja un vienīgi Plāna dalībnieku interesēs.

Turētājbanka pilnā apmērā atbild Plānam, Plāna dalībniekiem un Līdzekļu pārvaldītājam par zaudējumiem, kas nodarīti, ja Turētājbanka ar nolūku pārkāpusi Likumu vai Turētājbankas līgumu vai nolaidīgi veikusi savus pienākumus. Turētājbanka atbild Plānam un Plāna dalībniekiem par to finanšu instrumentu zudumu, kuri turēti pie Turētājbankas vai trešās personas.

Valsts fondēto pensiju shēmas ieguldījumu plānu līdzekļi tiek turēti šķirti no Turētājbankas līdzekļiem un Turētājbankas maksātnespējas gadījumā, valsts fondēto pensiju shēmas ieguldījumu plānu līdzekļi netiek iekļauti Turētājbankas mantas sarakstā.

3.3 Informācija par Plāna zvērinātu revidentu

Zvērināta revidenta nosaukums:	PricewaterhouseCoopers SIA
Reģistrācijas numurs:	40003142793
Licences nr.	Nr. 5
Juridiskā adrese:	Krišjāņa Valdemāra iela 21, LV-1010, Latvija

4 Informācija par ieguldījumu plānu

4.1 Ieguldījumu plāna mērķa dalībnieka raksturojums

Ieguldījumu plāns "INDEXO Konservatīvais 62+" ir paredzēts dalībniekiem vecumā virs 62 gadiem, jo visi Plāna līdzekļi tiek ieguldīti Investīciju kategorijas parāda vērtspapīru indeksiem piesaistītos ieguldījumu fondos, kas ilgtermiņā nodrošina zemu ienesīgumu un zemas Plāna vērtības svārstības, kas ir piemērots dalībniekiem, kam tuvojas pensionēšanās vecums. Ja Plāna dalībniekam ir svarīga pasīva ieguldījumu pārvalde, ieguldījumi tikai eiro valūtā un zems portfeļa kredītrisks, tad šis Plāns ir dalībniekam atbilstošs. Izvēloties Plānu, Plāna dalībnieks dod priekšroku mērķa finanšu instrumentu sadalījumam starp kapitāla un parāda vērtspapīru fondiem, kas laika gaitā nemainās un saglabājas 100% parāda vērtspapīru fondos.

4.2 Ieguldījumu plāna raksturīgākās pazīmes

Balstoties uz mērķa finanšu instrumentu sadalījumu, ieguldījumu plānam paredzēts zems svārstīgums, kas atbilst mērķa dalībnieka vecumam atbilstošam riska profilam. Ieguldījumu plāna "INDEXO Konservatīvais 62+" mērķis ir nodrošināt pensiju kapitāla pieaugumu, kas pirms pārvaldīšanas izmaksām Eirozonas investīcijas kategorijas parāda vērtspapīru tirgus ienesīgumu. Plāns aktīvi neiegulda Latvijā, taču Eirozonas parāda vērtspapīru fondi var iekļaut Latvijas komercsabiedrību un valdības parāda vērtspapīros.

Plāna līdzekļu pārvaldīšanas stratēģija balstās uz diviem pamatprincipiem:

I Ieguldījumi tirgus indeksiem piesaistītos ieguldījumu fondos

Līdzekļu pārvaldītājs galvenokārt iegulda Plāna līdzekļus zemu izmaksu tirgus indeksiem piesaistītos ieguldījumu fondos, kas ļauj samazināt ieguldījumu plāna "INDEXO Konservatīvais 62+" izmaksas.

Līdzekļu pārvaldītājs Plāna līdzekļus iegulda nevis atsevišķu uzņēmumu vai valstu vērtspapīros, bet ar fondu starpniecību eiro nominēto investīciju kategorijas parāda vērtspapīru tirgū kopumā. Rezultātā Plāna ienesīgums atspoguļo Eirozonas valdību un komercsabiedrību izdoto parāda instrumentu tirgus svārstības un ilgtermiņa tendences (kā negatīvas, tā pozitīvas).

II Pasīva ieguldījumu pārvalde

Plāna līdzekļi tiek pārvaldīti pasīvi. Tas nozīmē, ka plāna mērķis ir ieguldīt plāna līdzekļus, nemēģinot paredzēt finanšu tirgus kustības, kā arī nemēģinot izvēlēties atsevišķus finanšu instrumentus, kuri varētu pārspēt finanšu tirgu. Līdzekļu pārvaldītājs darījumus veiks:

- periodiski, ieguldot brīvos Plāna līdzekļus pēc Līdzekļu pārvaldītāja apstiprināta ilgtermiņa aktīvu sadalījuma (periodos, kuros izveidojies jaunu ieguldījumu veikšanai piemērots brīvo līdzekļu uzkrājums);
- pēc vajadzības, likviditātes nodrošināšanas nolūkos;
- pēc vajadzības, mainot portfelī iekļauto finanšu instrumentu sastāvu;
- pēc vajadzības, šajā prospektā un Likumā noteikto ieguldīšanas ierobežojumu un citu prasību nodrošināšanas nolūkos, piemēram, veicot pārdošanas darījumus, lai nepārkāptu prospektos noteiktos ieguldījumu limitus .

Citos gadījumos Līdzekļu pārvaldītājs darījumus ar Plāna aktīviem neveiks. Tādējādi tiek samazināts darījumu skaits un darījumu izmaksas, kas sedzamas no Plāna līdzekļiem. Plāna līdzekļi tiek ieguldīti saskaņā ar Likumu un šo prospektu. Visi darījumi ar Plāna līdzekļiem tiek veikti ar Turētājbankas starpniecību.

4.3 Ieguldījumu politika

4.3.1 Finanšu instrumenti un valūtas, kuros drīkst ieguldīt Plāna līdzekļus

Plāna līdzekļus drīkst ieguldīt šādos finanšu instrumentos:

1. Latvijā vai citā dalībvalstī reģistrētos ieguldījumu fondos ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma izpratnē – konkrēti finanšu tirgus indeksiem piesaistītos ieguldījumu fondos (t.i. fondos, kas replicē indeksa sastāvu), tai skaitā arī biržā tirgotos ieguldījumu fondos;
2. noguldījumos kredītiestādēs (likviditātes nodrošināšanas nolūkos);
3. Naudas tirgus instrumentos (likviditātes nodrošināšanas nolūkos).

Plāna līdzekļi var tikt ieguldīti valsts un starptautisko finanšu institūciju emitētajos vai garantētajos Naudas tirgus instrumentos, ja šos Naudas tirgus instrumentus ir emitējusi vai garantējusi:

1. Latvijas Republika, cita ES dalībvalsts;
2. OECD dalībvalsts;
3. starptautiska finanšu institūcija, kuras locekle ir viena vai vairākas ES dalībvalstis.

Plāna līdzekļi var tikt ieguldīti Naudas tirgus instrumentos, ja šos Naudas tirgus instrumentus nav emitējuši vai garantējuši iepriekšējā rindkopā uzskaitītie emitenti, bet tie tiek tirgoti dalībvalstī reģistrētā tirdzniecības vietā Finanšu instrumentu tirgus likuma

izpratnē vai kuri netiek tirgoti ES dalībvalstī reģistrētā tirdzniecības vietā, bet kuru ilgtermiņa kredītreitings ārvalstu valūtā pēc starptautisko reitinga aģentūru vērtējuma datiem atbilst investīciju kategorijai un kuru emisijas prospektā ir noteikts, ka tie tiks tajā iekļauti gada laikā no dienas, kad sāka parakstīšanās attiecīgo instrumentu saņemšanai.

Pārvaldītājs daļu no Plāna līdzekļiem var turēt naudas līdzekļu veidā, lai nodrošinātu Plāna daļu dzēšanas rīkojumu izpildi, kā arī, ja nav iespējams veikt piemērotus ieguldījumus Plāna mērķa sasniegšanai.

Plāna līdzekļu ieguldīšanas ierobežojumus nosaka Likums.

4.3.2 Katra ieguldījuma veida un valūtas maksimālais īpatsvars kopējos aktīvos, ieguldījumu veidi un mērķa apjoms

Ieguldījumu veidi un to maksimālais īpatsvars kopējos aktīvos

		Pārvaldītāja paredzētais minimālais – maksimālais īpatsvars (%)	Mērķa īpatsvars (%)
1	Kapitāla vērtspapīri vai tiem pielīdzināmi finanšu instrumenti (kapitāla vērtspapīri), t.sk.:	0%	nav
	Ieguldījumi akcijās un tiem pielīdzināmos finanšu instrumentos	0%	nav
	Kapitāla vērtspapīri ar ieguldījumu fondu starpniecību		nav
	Ieguldījumi iespējkapitālā	0%	nav
	Kapitāla vērtspapīri ar alternatīvo* ieguldījumu fondu** (arī privātā kapitāla) starpniecību	0%	nav
2	Parāda vērtspapīri un citi ieguldījumi, t.sk.:	100%	100%
	Parāda vērtspapīri un tiem pielīdzināmie finanšu instrumenti	90-100%	nav
	Parāda vērtspapīri ar ieguldījumu fondu starpniecību		100%
	Parāda vērtspapīri un citi ieguldījumi*** ar alternatīvo ieguldījumu fondu starpniecību	0%	nav
	Noguldījumi kredītiestādēs	0% - 10%	0%

*Ieguldījumi alternatīvo ieguldījumu fondos, kuru ieguldījumu stratēģija paredz veikt ieguldījumus kapitāla vērtspapīros vai citos riska ziņā tiem pielīdzināmos finanšu instrumentos (turpmāk – kapitāla vērtspapīri), tai skaitā riska ieguldījumu fondos, privātā kapitāla fondos, nekustamā īpašuma fondos, ja sviras finansējums pārsniedz 50 procentus no to neto aktīvu vērtības

**Plāna līdzekļi tiek ieguldīti nekustamā īpašuma alternatīvo ieguldījumu fondā

***Ieguldījumi alternatīvo ieguldījumu fondos, kuru ieguldījumu stratēģija paredz veikt ieguldījumus parāda vērtspapīros vai citos riska ziņā tiem pielīdzināmos finanšu instrumentos (turpmāk – parāda vērtspapīri), tai skaitā nekustamā īpašuma fondos, ja sviras finansējums nepārsniedz 50 procentus no to neto aktīvu vērtības

Līdz 100% Plāna aktīvu tiek ieguldīti Investīciju kategorijas parāda vērtspapīru indeksiem piesaistītos ieguldījumu fondos. Ieguldījumiem ir būtiska koncentrācija Eiropas teritorijā, bet tie iekļauj arī citu teritoriju valsts un korporatīvos parāda vērtspapīrus, kas atbilst investīciju kategorijai un ir nominētas eiro valūtā.

Indikatīvs sadalījums pa parāda vērtspapīru kategorijām:

- 25% valsts vērtspapīru indeksiem piesaistīti fondi;
- 75% komercsabiedrību vērtspapīru indeksiem piesaistīti fondi.

Ieguldījumi Latvijā

Mērķa īpatsvars ieguldījumiem Latvijā (%)	0%
Ieguldījumu veidi ieguldījumiem Latvijā	
Parāda vērtspapīri ar ieguldījumu fondu starpniecību	

Lai izvairītos no augstu izmaksu un augsta kredītriska parāda vērtspapīru fondiem, Plāns nav noteicis mērķi ieguldīt līdzekļus Latvijā. Ieguldījumi Latvijā varētu tikt veikti netieši, ja Latvijas valdības vai komercsabiedrību parāda vērtspapīri tiek iekļauti Eirozonas parāda vērtspapīru fondu sastāvā.

Ieguldījuma valūtas un to maksimālais īpatsvars kopējos aktīvos

	Ieguldījumu valūtas	Maksimālais īpatsvars (%)
1	Euro	100%
2	ASV dolārs	10%
3	Citas valūtas*	10%

Plāna ārvalstu valūtu atklātā pozīcija nedrīkst pārsniegt:

1. atsevišķā ārvalstu valūtā – 10 procentus no Plāna aktīviem.
2. kopumā visās ārvalstu valūtās – 20 procentus no Plāna aktīviem.

Citi ieguldījumu ierobežojumi

Ieguldījumi vienā ieguldījumu fondā, ja tā ieguldījumu politika paredz kapitāla vai parāda vērtspapīru indeksa sastāva replicēšanu, nedrīkst pārsniegt 25 procentus no Plāna aktīviem un 30 procentus no šā ieguldījumu fonda neto aktīviem.

Ieguldījumu kopsumma Naudas tirgus instrumentos nedrīkst pārsniegt 10% no Plāna aktīviem.

Noguldījumi vienā kredītiestādē nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Plāna aktīviem, izņemot prasības uz pieprasījumu pret Turētājbanku, kuras nav ierobežotas.

Plāna noguldījumi vienā kredītiestādē vai vienā grupā ietilpstošās kredītiestādēs un ieguldījumi šīs pašas kredītiestādes vai vienā grupā ietilpstošo kredītiestāžu emitētajos finanšu instrumentos kopsummā nedrīkst pārsniegt 15 procentus no Plāna aktīviem. Šis ierobežojums neattiecas uz prasībām pēc pieprasījuma pret Turētājbanku.

Plāna līdzekļi netiks ieguldīti:

- kapitāla vērtspapīros (akcijās), izņemot netieši, ieguldot ieguldījumu fondos;
- parāda vērtspapīros (obligācijās), izņemot naudas tirgus instrumentos un izņemot netieši, ieguldot ieguldījumu fondos;
- pašvaldību emitētos finanšu instrumentos;
- riska kapitāla tirgū;
- atvasinātajos finanšu instrumentos;
- virtuālajās valūtās;
- citos finanšu instrumentos, kas nav minēti šī prospekta 4.3.1. punktā.

Līdzekļu pārvaldītājs nedrīkst:

- ieguldīt Plāna līdzekļus nekustamajā īpašumā, izņemot nekustamo īpašumu fondus;
- Plāna līdzekļus piešķirt aizdevumos;
- ieguldīt Plāna līdzekļus paša Līdzekļu pārvaldītāja emitētajos finanšu instrumentos;
- ieguldīt Plāna līdzekļus paša Līdzekļu pārvaldītāja pārvaldītajos ieguldījumu fondos;
- ņemt aizņēmumus uz Plāna rēķina, izņemot aizņēmumus īslaicīgas likviditātes nodrošināšanai uz laiku līdz trim mēnešiem, nepārsniedzot 50 procentus no Plāna aktīviem;
- uz Plāna rēķina uzņemt saistības, kuras izriet no galvojuma līguma.

4.3.3 Ieguldījumu ģeogrāfiskie reģioni un nozares

Līdzekļu pārvaldītājs izvērtē attīstīto valstu ģeogrāfiskos reģionus un tautsaimniecības nozares pēc to tirgus kapitalizācijas.

Mērķa ieguldījumu sadalījums pa ģeogrāfijām, balstoties uz šī prospekta atjaunošanas brīža tirgus kapitalizāciju pasaules finanšu tirgos:

Ieguldījumu ģeogrāfiskie reģioni un nozares*

Ģeogrāfiskais reģions	Ieguldījumu īpatsvars kopējos aktīvos (%)
Eiropas Ekonomikas zona	80%
Eiropa, izņemot Eiropas Ekonomikas zonu	0%
Āzija	0%
Āfrika	0%
Tuvie Austrumi	0%
Ziemeļamerika	20%
Dienvidamerika	0%

*Mērķa sadalījums un nozaru sadalījums uz 30.06.2024, noapaļots līdz tuvākajiem 5%. Plāna ceturkšņu ziņojumos tiek norādīts aktuālais Plāna aktīvu ģeogrāfiskais sadalījums un nobīdes gadījumā skaidroti tā iemesli.

Mērķa ģeogrāfiskais sadalījums un nozaru sadalījums ārpus Latvijas ir atkarīgs no pasaules akciju un parāda vērtspapīru tirgus attīstības un laika gaitā var mainīties atbilstoši finanšu tirgus tendencēm. Prospekta atjaunošanas brīdī četras lielākās nozares ir informāciju tehnoloģijas, finanses, veselības aprūpe un rūpniecība. Finanšu tirgus svārstību dēļ mērķa ģeogrāfiskais sadalījums var atšķirties no faktiskā sadalījuma.

Veidojot pasaules attīstīto valstu fondu portfeli, Līdzekļu pārvaldītājs var neveikt ieguldījumus konkrētā reģionā, tautsaimniecības nozarēs vai vērtspapīru klasēs vai samazināt šo ieguldījumu svaru ieguldījumu portfelī, ja Līdzekļu pārvaldītājam nav pieejami konkrētajam reģionam, tautsaimniecības nozarei vai vērtspapīru klasei atbilstoši zemu izmaksu indeksiem piesaistītie ieguldījumu fondi.

4.3.4 Aizņēmumu darījumi

Pārvaldītājs drīkst ņemt aizņēmumus uz Plāna līdzekļu rēķina īslaicīgas likviditātes nodrošināšanai.

Aizņēmums var būt nepieciešams, lai norēķinātos ar Aģentūru, ja Aģentūra pieprasa lielāku daļu dzēšanai nepieciešamo līdzekļu apmēru nekā likviditātes nolūkos tiek nodrošināts, kā

arī finanšu tirgus apstākļi neļauj realizēt portfeļa likvīdos aktīvus un saņemt norēķinus noteiktajā termiņā.

Aizņēmuma mērķis	Īstermiņa likviditātes nodrošināšana, lai Plāns spētu norēķināties ar Aģentūru, Līdzekļu pārvaldītāju, Turētājbanku vai citu trešo pusi
Maksimālais aizņēmuma termiņš	Līdz trim mēnešiem
Maksimālais aizņēmuma apmērs	50 procenti no Plāna aktīviem, taču ne vairāk kā konkrētajā brīdī īstermiņa likviditātei nepieciešams.
Personas, no kurām Plānam ir tiesības aizņemties īstermiņa likviditātes nodrošināšanai	• Turētājbanka • Cita Eiropas Savienībā reģistrēta kredītiestāde un tai līdzvērtīgs citā valstī reģistrēts komersants, kurš Eiropas Savienībā atvēris filiāli • Līdzekļu pārvaldītājs
Galvenie aizņēmuma darījuma partnera atlases principi	• Darījumu partnera reputācija publiskajā vidē; • Zemas kopējās darījuma izmaksas; • Iespējami ātrs darījuma veikšanas termiņš.
Interesu konfliktu novērtējums	Pirms aizņēmuma ņemšanas tiks izvērtēti iespējamie ar darījumu saistītie interešu konflikti.
Darījuma izmaksas, tai skaitā aizdevuma izsniegšanas komisija un GPL	Kopējās darījuma izmaksas tiek noteiktas, ievērojot finanšu tirgus principus. Ja finanšu tirgū nav pieejami aizdevuma piedāvājumi, Līdzekļu pārvaldītājs var izsniegt Plānam aizdevumu, kas balstīts uz finanšu tirgus principiem.
Nodrošinājums	Aizņēmuma darījumi var tikt veikti ar nodrošinājumu, daļēji iekļājot Plāna līdzekļos ietilpstošos finanšu instrumentus, ja nodrošinājums samazina kopējās darījuma izmaksas. Citādi aizņēmuma darījums jāveic bez nodrošinājuma.
Apstākļi, kuros tiks izskatīta iespēja veikt aizņēmumu	Ja finanšu tirgus apstākļi vai portfeļa struktūra neļauj realizēt portfeļa likvīdos aktīvus un saņemt norēķinus, lai nodrošinātu norēķinus par plāna saistībām noteiktajā termiņā.
Riski	Ar aizņēmumu darījumiem saistītie riski ir aprakstīti šī prospekta sadaļā 4.5.

4.3.5 Principi un kārtība, kādā slēdz darījumus ar plāna aktīvu pārdošanu ar atpirkšanu un darījumus ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem, kā arī slēgšanas ierobežojumi

Plāns neslēgs darījumus par plāna aktīvu pārdošanu ar atpirkšanu un ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem.

4.3.6 Ieguldījumu ilgtspēja

Līdzekļu pārvaldītājs nenosaka ilgtspējīgas investīcijas kā mērķi un neveicina vides un/vai sociālo raksturlielumu sasniegšanu.

Tajā pat laikā Līdzekļu pārvaldītājs ir pārliecināts, ka vides, sociāli vai pārvaldības notikumi var ietekmēt uzņēmumus, kuri ietilpst Plāna portfelī esošajos ieguldījumu fondos, un ka nepietiekami pārvaldīti ilgtspējas riski var negatīvi ietekmēt šo uzņēmumu vērtību.

Tāpēc Līdzekļu pārvaldītājs pārvaldīšanas procesā ņem vērā ar ieguldījumiem saistītos vides, sociālos un pārvaldības riskus. Pieņemot ieguldījumu lēmumus, Līdzekļu pārvaldītājs iespēju robežās vērtē ieguldījumu ilgtspējas rādītājus, izmantojot Pārvaldītāja izvēlētos trešo pušu vides, sociālos un pārvaldības reitingus, kas mēra finansiāli nozīmīgo ilgtspējas risku un iespēju pārvaldību attiecīgajos uzņēmumos vai fondos.

Līdzekļu pārvaldītājs pēc iespējas izvēlas tādus ieguldījumus, kas atbilst vismaz vidējām ESG reitinga līmenim. Vidējais ESG reitinga līmenis parasti atspoguļo līdzsvarotu riska profilu, kas nozīmē, ka, lai gan uzņēmums vai fonds ir pakļauts dažiem ilgtspējas riskiem, tas ir ieviesis saprātīgus pasākumus, lai efektīvi pārvaldītu un mazinātu šos riskus.

Ilgspējas riski tiek mazināti, diversificējot ieguldījumus (veicot Eirozonasparāda vērtspapīros), un tiek papildus kontrolēti, integrējot tos lēmumu pieņemšanas procesā. Tādējādi Līdzekļu pārvaldītāja ieskatā ilgtspējas riskam nav būtiskas ietekmes uz Plāna ienesīgumu.

Ņemot vērā to, ka pasīvas ieguldīšanas stratēģijas ietvaros Līdzekļu pārvaldītājs seko līdzī attiecīgajam indeksam un neizdara izvēli attiecībā uz uzņēmumu atlasī, kā arī to, ka Līdzekļu pārvaldītāja mērķis ir ierobežot ar ieguldījumu lēmumu pieņemšanu saistītās izmaksas, Līdzekļu pārvaldītājs izvēlējās nevērtēt ieguldījumu lēmumu svarīgāko negatīvo ietekmi uz ilgtspējas faktoriem.

Lai uzzinātu vairāk par ieguldījumu lēmumu pieņemšanas procesu ilgtspējas jomā, kā arī politiku attiecībā uz ilgtspējas risku integrēšanu ieguldījumu lēmumu pieņemšanas procesā, apmeklējiet mūsu mājaslapas sadaļu <https://indexo.lv/ilgtspeja/>

4.3.7 Ieguldījumu plāna līdzekļu un līdzekļu daļas vērtības noteikšanas metodes un kārtība

4.3.7.1 Plāna līdzekļu novērtēšanas vispārīgie principi

Plāna vērtība tiek aprēķināta kā starpība starp Plāna aktīvu un pasīvu vērtību. Aprēķins veikts saskaņā ar starptautiskajiem grāmatvedības standartiem, Likumu un citiem LR normatīvajiem aktiem, ievērojot Līdzekļu pārvaldītāja procedūras un iekšējos dokumentus.

Plāna daļas vērtība tiek aprēķināta, dalot Plāna līdzekļu vērtību ar Plāna daļu skaitu uz aprēķina brīdi. Plāna līdzekļu un tā daļas vērtību aprēķina brīdis ir Turētājbankas katras darba dienas plkst. 24:00.

Par Plāna līdzekļu vērtības noteikšanu un Plāna daļas vērtības noteikšanu ir atbildīgs Līdzekļu pārvaldītājs. Katru Līdzekļa pārvaldītāja veikto Plāna līdzekļu vērtības un Plāna daļas vērtības aprēķinu pārbauda Turētājbanka. Aprēķinu pieejas pareizību uzrauga Līdzekļu pārvaldītāja iekšējās revīzijas funkcija.

Jaunas Plāna daļas Līdzekļu pārvaldītājs nosaka, izsakot Plāna daļās līdzekļus, kas no Aģentūras konta ieskaitīti Plāna kontā Turētājbankā. Aprēķinātais jauno Plāna daļu skaits vienāds ar attiecību starp vienā aprēķina periodā no Aģentūras ieskaitītajiem līdzekļiem un Plāna daļas vērtību šajā aprēķina periodā. Plāna daļu skaitu aprēķina un noapaļo ar precizitāti līdz septiņām zīmēm aiz komata.

Plāna daļas vērtība Plāna darbības sākšanas brīdī ir 1 eiro. Plāna daļas vērtību aprēķina un noapaļo ar precizitāti līdz septiņām zīmēm aiz komata.

Informāciju par daļas vērtību ir pieejama Līdzekļu pārvaldītāja birojā, kā arī sazinoties ar Līdzekļu pārvaldītāju norādītajā darba laikā, kā arī mājas lapā <http://www.indexo.lv>. Daļas vērtība tiek noteikta katru dienu un publiskota katru darbadienu līdz plkst. 10:00.

Nosakot Plāna līdzekļu vērtību, tiek ievēroti šādi vispārīgie principi:

- darbības turpināšanas princips – tiek pieņemts, ka Plāns darbosies arī turpmāk;
- piesardzības princips – novērtēšanu visos gadījumos veic ar pienācīgu piesardzību;
- konsekvences princips – tiek lietotas tās pašas novērtēšanas un grāmatvedības metodes, kas lietotas, iepriekšējā gada finanšu pārskatu sagatavošanā;
- uzkrāšanas princips – darījumu un citu notikumu ietekme tiek atzīta pārskata periodā, kad tie notiek, neatkarīgi no maksājuma datuma un rēķina saņemšanas vai izrakstīšanas datuma;

- būtiskuma princips – finanšu pārskatos tiek atspoguļota visa būtiskā informācija par darījumiem un notikumiem pārskata gadā;
- darījumi un citi notikumi jāatspoguļo pēc būtības, tos uzskaitot un uzrādot atbilstoši to ekonomiskajam saturam un finansiālajai būtībai, nevis tikai to juridiskajai formai.

Izņēmuma gadījumos var atkāpties no minētajiem grāmatvedības principiem un pieņēmumiem. Jebkuru šādu gadījumu ir jāpaskaidro finanšu pārskatu un citu pārskatu pielikumos, norādot, kā tas ietekmēs Plāna aktīvus un saistības, finansiālo stāvokli un darbības rezultātus.

No Plāna līdzekļu ieguldījumiem saņemtie ienākumi tiek fiksēti Plāna daļas vērtības pieaugumā un tiek atkārtoti ieguldīti finanšu instrumentos, ņemot vērā Plāna ieguldījumu politiku un ievērojot Plāna prospekta noteikumus.

Atlaides, kas saņemtas no to ieguldījumu fondu, kuros ieguldīti Plāna līdzekļi, pārvaldīšanas izmaksām, tiek iekļautas Plāna daļas vērtības pieaugumā saskaņā ar Līdzekļu pārvaldītāja apstiprinātajiem noteikumiem.

4.3.7.2 Plāna līdzekļu novērtēšanas metodes

Aktīvu pirkšana vai pārdošana tiek uzskaitīta darījuma dienā.

- i. Plāns veic ieguldījumus tikai likvīdos aktīvos: Naudas tirgus instrumenti
- ii. Noguldījumi kredītiestādēs
- iii. Ieguldījumu fondu apliecības
- iv. Biržā tirgotos fondu daļas

Plāna finanšu aktīvi sākotnēji tiek novērtēti to iegādes vērtībā. Iegādes vērtība ietver arī ar darījumu tieši saistītos izdevumus.

Likvīdo aktīvu vērtēšana:

Naudas tirgus instrumentu vērtības noteikšana:

Ieguldījumi Naudas tirgus instrumentos var tikt klasificēti kā pārdošanai pieejami vai līdz termiņa beigām turēti:

- 1) Pārdošanai pieejami – uzskaita patiesajā vērtībā, kas tiek noteikta kā pēdējā pieejamā (zināmā) šo instrumentu tirgus cena. Par tirgus cenu tiek izmantota attiecīgās biržas cena vai tirgus dalībnieku noteiktā cena, kas iegūta no ticamiem informācijas avotiem (piemēram, vadošo finanšu informācijas sniedzēju Bloomberg, Refinitiv sniegtajiem datiem, tirgus dalībnieku mājas lapām vai citiem ticamiem informācijas avotiem). Ja iepriekš aprakstītajā kārtībā tirgus cenu nav

iespējams noteikt, tad šo instrumentu novērtēšanu veic, izmantojot attiecīgās tirgus procentu likmes, kas iegūtas no iepriekš uzskaitītiem informācijas avotiem.

2) Līdz termiņa beigām turēti - novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā, pielietojot faktisko procentu metodi.

Vērtības noteikšana noguldījumiem kredītiestādēs: Procentus par noguldījumiem kredītiestādēs aprēķina par katru dienu un uzkrāj līdz termiņnoguldījuma beigām. Ja noguldījuma līgumā ir paredzēta uzkrāto procentu izmaksa pa daļām, tad dienā, kad tiek saņemti uzkrātie procenti, uzkrātā procentu summa tiek samazināta par saņemto procentu summu.

Vērtības noteikšana ieguldījumu fondu apliecībām: Ieguldījumi ieguldījumu fondos tiek novērtēti to patiesajā vērtībā. Patiesā vērtība ir fonda daļas pēdējā pieejamā (zināmā) NAV vērtība, ko noteicis attiecīgā fonda pārvaldnieks. Fondu daļas, kas nav alternatīvo fondu daļas, tiek uzskatītas par likvīdiem instrumentiem.

Vērtības noteikšana biržā tirgoto fondu daļām (akcijām): Biržā tirgoto fondu daļu (akciju) patiesā vērtība tiek noteikta, balstoties uz pēdējo zināmo šo fondu tirgus cenu. Tirgus cena tiek noteikta, izmantojot tirgus dalībnieku pirkšanas cenas vai attiecīgās biržas dienas pēdējās cenas. Biržā tirgoto fondu daļas tiek uzskatītas par likvīdiem instrumentiem.

Ziņas par Plāna līdzekļu vērtību un līdzekļu daļas vērtību pieejamas:

- Līdzekļu pārvaldītāja birojā Roberta Hirša iela 1, LV-1045, Rīgā darba dienās no 9:00 līdz 17:00;
- Līdzekļu pārvaldītāja mājas lapā <https://indexo.lv/pensiju-2-limenis/rezultati/>
- Par katru darba dienu portālā <http://www.manapensija.lv>

4.3.8 Naudas plūsmas nodrošināšana

Līdzekļu pārvaldītājam ir pienākums nodrošināt naudas plūsmu atbilstoši noslēgtajiem līgumiem.

Ja Līdzekļu pārvaldītājam naudas plūsmas nodrošināšanai nepieciešams realizēt Plāna ieguldījumus, bet šāda ieguldījumu (aktīvu) realizācija finanšu tirgos nav iespējama, Līdzekļu pārvaldītājam ir pienākums atpirkt minētos ieguldījumus par to patieso vērtību. Ja šāda Plāna ieguldījumu atpirkšana ir radījusi zaudējumus Plāna dalībniekiem, tad Līdzekļu pārvaldītājs un Turētājbanka rīkojas atbilstoši šā prospekta nākamajai sadaļai, kas nosaka veicamās darbības ieguldīšanas noteikumu pārkāpšanas gadījumā.

4.3.9 Ieguldīšanas noteikumu pārkāpšana

Šajā prospektā noteikto ieguldīšanas noteikumu pārkāpšana neatceļ attiecīgā darījuma spēkā esamību, bet Līdzekļu pārvaldītājam ir pienākums atlīdzināt visus zaudējumus, kuri Plāna dalībniekiem radušies šādas darbības rezultātā.

Līdzekļu pārvaldītājs nekavējoties, bet ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc ieguldīšanas noteikumu pārkāpuma konstatēšanas rakstveidā informē Latvijas Banku par ieguldīšanas noteikumu pārkāpšanu, kā arī par pasākumiem šo pārkāpumu novēršanai, norādot pārkāpumu novēršanas termiņus.

Ja Līdzekļu pārvaldītājam ieguldīšanas noteikumu pārkāpšanas novēršanai ir nepieciešams realizēt Plāna ieguldījumu, bet šāda ieguldījumu (aktīvu) realizācija finanšu tirgos nav iespējama, Līdzekļu pārvaldītājam ir pienākums atpirkt minētos ieguldījumus par to patieso vērtību. Ieguldījumu patiesā vērtība nosakāma saskaņā ar Komisijas un Latvijas Bankas noteikumiem, kas regulē Shēmas ieguldījumu plānu gada pārskata sagatavošanu.

Pēc ieguldīšanas noteikumu pārkāpumu novēršanas Līdzekļu pārvaldītājam ir pienākums nekavējoties novērtēt, vai šādas darbības ir radījušas zaudējumus Plāna dalībniekiem.

Ja Līdzekļu pārvaldītājs konstatē, ka ieguldīšanas noteikumu pārkāpšanas rezultātā Plāna dalībniekiem ir radušies zaudējumi, tad Līdzekļu pārvaldītājam ir pienākums ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc zaudējumu novērtēšanas atlīdzināt tos noteiktajā apmērā, iemaksājot naudas līdzekļus Plāna kontā.

Turētājbankai ir pienākums uzraudzīt, kā Līdzekļu pārvaldītājs ievēro šajā prospektā noteiktos ieguldīšanas noteikumus, un, konstatējot šo noteikumu pārkāpumu, nekavējoties rakstveidā par to informēt Līdzekļu pārvaldītāju un Latvijas Banku.

Turētājbankai ir pienākums uzraudzīt zaudējumu novērtēšanas un atlīdzināšanas procesu, kā arī iesniegt Latvijas Bankai apliecinājumu, ka Līdzekļu pārvaldītāja veiktais zaudējumu novērtējums atbilst patiesajam zaudējumu apmēram, un informāciju par zaudējumu atlīdzināšanai paredzēto līdzekļu ieskaitīšanu Plāna kontā.

Plānā noteiktos ieguldījumu ierobežojumus ir pieļaujams pārsniegt, ja tie radušies sakarā ar ārkārtīgiem un nelabvēlīgiem notikumiem finanšu tirgos. Līdzekļu pārvaldītājs nekavējoties informē Latvijas Banku par ieguldījumu ierobežojumu pārsniegšanu Likumā noteiktajā kārtībā.

Plāna ieguldījumu portfeļa atbilstība līdzekļu izvietojuma ierobežojumiem tiek noteikta, izmantojot Plāna aktīvu vērtību, kas noteikta šai prospektā paredzētajā kārtībā.

4.4 Darījumu ar ieguldījumu plāna līdzekļiem un ieguldījumu plāna pārvaldīšanas izmaksu pārvaldītājam, turētājbankai un trešajām personām, kā arī atlīdzības kopsavilkums

Šīs informācijas mērķis ir sniegt esošajiem un potenciālajiem valsts fondēto pensiju shēmas dalībniekiem vispārēju ieskatu par kopējām izmaksām, kas viņiem jāsedz, piedaloties šajā ieguldījumu plānā.

Izmaksas, kas tieši saistītas ar darījumu ar Plāna līdzekļiem veikšanu — ieskaitot brokeru komisijas, komisijas par operācijām ar Plāna norēķinu un vērtspapīru kontiem, komisijas par vērtspapīru norēķinu veikšanu, komisijas par noguldījumu pārskaitījumiem, kā arī nodokļu un nodevu maksājumus — tiek attiecinātas uz katru konkrēto darījumu. Izmaksas, kas attiecināmas uz Plāna naudas līdzekļiem tādos kredītiestāžu kontos, kuru atlikumiem tiek piemēroti papildu komisiju maksājumi, tiek segtas no Plāna līdzekļiem.

Atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam un Turētājbankai un trešajām personām, kurām atlīdzību maksā no Plāna līdzekļiem

Atlīdzības veids	Maksimālais atlīdzības apjoms gadā, % no ieguldījumu plāna vidējās vērtības
KOPĀ:	līdz 0,44%
Pastāvīgā atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam*	0,34%
Mainīgā atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam	0,00%
Atlīdzība Turētājbankai*	0,08%
Atlīdzība trešām personām un citi maksājumi***	līdz 0,02%
t.sk. ar darījumiem saistītās izmaksas	līdz 0,02%
t.sk. cita veida maksājumi	0

*Līdzekļu pārvaldītājs un Turētājbanka var samazināt sev noteikto maksājumu apmēru, līdz ar to faktiskais pastāvīgās atlīdzības apmērs var būt mazāks par norādīto apmēru.

***Atlīdzība trešām personām un citi maksājumi ir Līdzekļu pārvaldītāja prognozētie izdevumi, kas tiek segti no ieguldījumu plāna līdzekļiem un kas ir saistīti ar darījumu veikšanu saskaņā ar ieguldījumu plāna ieguldījumu stratēģiju un politiku vai pakalpojumiem, kas saistīti ar ieguldījumu plāna pārvaldi. Tie var būt, piemēram: brokeru

komisijas; komisijas par operācijām ar ieguldījumu plāna norēķinu un vērtspapīru kontiem; komisijas par vērtspapīru norēķinu veikšanu; komisijas par noguldījumu pārskaitījumiem; procentu maksājumi; nodokļu un nodevu maksājumi; revidenta atlīdzība; ieguldījumu plāna LEI koda uzturēšana; maksas par dažādu izziņu saņemšanu revidenta vajadzībām u.c. Darbojoties kā gādīgs un rūpīgs saimnieks tikai un vienīgi ieguldījumu plāna dalībnieku interesēs, Līdzekļu pārvaldītājs nodrošina šo izdevumu samērīgumu ar izvēlēto ieguldījumu veida vai finanšu instrumenta sagaidāmo ienesīgumu. Faktiskais trešo pušu izdevumu apmērs ir iekļauts Līdzekļu pārvaldītāja ceturkšņa ziņojumā.

Ņemot vērā Plāna ieguldījumu politiku un uzsvaru uz zemām izmaksām, Līdzekļu pārvaldītājs neietur mainīgo atlīdzību par Plāna pārvaldi.

Tās darījumu izmaksas, kas saistītas ar Plāna darbību tajā skaitā brokeru komisijas, komisijas par operācijām ar Plāna norēķinu un vērtspapīru kontiem, komisijas par vērtspapīru norēķinu veikšanu, komisijas par noguldījumu pārskaitījumiem, tiek attiecinātas uz katru konkrēto darījumu un tiek maksātas no Plāna līdzekļiem. Faktiskās izmaksas tiek segtas atbilstoši Turētājbankas un citu darījumu partneru noteiktiem cenrāžiem.

No Plāna līdzekļiem var maksāt atlīdzību trešajām personām par citiem pakalpojumiem, kas saistīti ar Plāna pārvaldi (piemēram, maksa par Plāna gada pārskata revīzijas pakalpojumiem). Par šādu atlīdzību tiek samazināta maksājuma Līdzekļu pārvaldītājam par Plāna pārvaldi pastāvīgā daļa, lai netiktu pārsniegts augstāk norādītais maksimālais kopējo maksājumu par Plāna pārvaldi apjoms.

Atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam un Turētājbankai tiek aprēķināta un uzkrāta (ieturēta no dalībnieka) ik dienu. Tā tiek apmaksāta no Plāna līdzekļiem reizi mēnesī ne vēlāk kā 3 darba dienu laikā pēc kārtējā kalendārā mēneša beigām. Kārtību, kādā aprēķināma atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam, nosaka Likums.

Līdzekļu pārvaldītājs un Turētājbanka var samazināt sev noteikto maksājumu apmēru pēc saviem ieskatiem, tostarp samazināt maksājumus tikai noteiktā laika periodā. Līdz ar to, faktiskais maksājumu apmērs var būt mazāks nekā šeit norādītais maksimālais apmērs.

Citi maksājumi no Plāna līdzekļiem netiks veikti.

4.5 Riski

Šajā sadaļā apskatīti iespējamie riski Plāna mērķu sasniegšanai un iespējamās risku samazināšanas darbības.

Risks	Darbības riska samazināšanai
Tirgus risks — pasaules parāda vērtspapīru tirgus svārstības un procentu likmju svārstības pasaules parāda vērtspapīru tirgos var negatīvi ietekmēt plāna aktīvu vērtību .	Tirgus risks tiek samazināts, ieguldot 100% Plāna aktīvu ieguldījumu fondos, kuri piesaistīti augstas kvalitātes, investīciju kategorijas parāda vērtspapīru tirgus indeksiem un samazina Plāna portfeļa svārstīgumu. Līdzekļu pārvaldītājs neizmanto atvasinātos finanšu instrumentus un neveic darbības portfeļa svārstīguma ierobežošanu.
Likviditātes risks — Nepietiekošas naudas plūsmas, lai segtu no Plāna izejošos maksājumus vai nespēja finanšu tirgū realizēt kādus Plāna aktīvus var apgrūtināt Plāna finansiālo saistību laicīgu izpildi.	Likviditātes risks tiek samazināts, ieguldot aktīvus kvalitatīvos ieguldījumu fondos, kuru realizācija normālos finanšu tirgus apstākļos paredzama bez grūtībām, kā arī turot daļu no Plāna aktīviem naudas līdzekļu veidā. Līdzekļu pārvaldītājs ir izveidojis likviditātes prognozēšanas mehānismus, kas pasargā Plānu no paredzamām likviditātes svārstībām. Papildus risks tiek mazināts, nosakot iespēju Plānam veikt aizņēmumus īstermiņa likviditātes nodrošināšanai.
Kredītrisks - vērtspapīru emitents vai darījuma partneris var nespēt atmaksāt savas saistības pilnā apmērā un noteiktajā termiņā, kā rezultātā ieguldītājs parāda vērtspapīros vai darījuma partneris var ciest finansiālus zaudējumus, piemēram, parāda vērtspapīra cenu svārstību rezultātā.	Kredītrisks tiek mazināts nosakot, ka Plāna līdzekļi tiek ieguldīti tikai diversificētos Investīciju kategorijas parāda vērtspapīru fondos, noguldījumi tiek veikti tikai kredītiestādēs, ar zemu kredītrisku, kā arī ieguldījumi fondos ir pie fondu pārvaldītājiem ar ilglaicīgu pieredzi ieguldījumu pārvaldes jomā.
Netiešais valūtas risks — daļa no Plāna aktīviem tiek ieguldīta eiro valūtā nominētos ieguldījumu fondos, kuri tālāk iegulda ārvalstu valūtās nominētos finanšu instrumentos. Tas nozīmē, ka Plāns ir pakļauts netiešajam valūtas riskam, jo daļa gala ieguldījuma ir valūtā, kas nav eiro. Tas var būtiski palielināt Plāna daļas vērtības svārstīgumu, it īpaši īstermiņā.	Lai uzlabotu gaidāmo Plāna ilgtermiņa ienesīgumu un samazinātu izmaksas, kas ietekmē Plāna peļņu, Līdzekļu pārvaldītājs akceptē šo risku un nepielieto atvasinātus finanšu instrumentus, lai mazinātu valūtu svārstību iespaidu uz Plāna daļas vērtību. Svārstību apjoms tiek samazināts, nosakot Plāna indikatīvajā aktīvu sadalījumā mērķi ieguldīt 100 % no Plāna parāda vērtspapīru portfeļa eiro

	nominētu investīciju kategorijas parāda vērtspapīru indeksiem piesaistītos ieguldījumu fondos. Līdzekļu pārvaldītājs rūpīgi seko Plāna netiešajam valūtas riskam, izmantojot Līdzekļu pārvaldītāja izstrādātus kvantitatīvus riska rādītājus
Operacionālais risks — iespēja Plānam ciest zaudējumus prasībām neatbilstošu vai nepilnīgu Līdzekļu pārvaldītāja iekšējo procesu norises, cilvēku un sistēmu darbības vai ārējo apstākļu ietekmes dēļ, ieskaitot juridisko risku.	Sākotnējais risks tiek pārvaldīts, Līdzekļu pārvaldītājam izstrādājot un ievērojot stingrus iekšējās kontroles mehānismus, kā arī nodrošinot kvalificētu darbinieku piesaisti. Atlikušais risks tiek pārvaldīts uzlabojot iekšējos procesus, pakļaujot tos stresa scenārijiem un neatkarīgai pārbaudei, kā arī pamatojoties uz incidentiem, kā arī kopumā paaugstinot iekšējās darba kvalitātes standartus, un akceptējot šo risku.
Ar aizņēmuma darījumiem likviditātei saistīti riski – aizņēmumi var radīt sviras efektu (no angl. <i>leverage</i>), pastiprinot Plāna daļas vērtību svārstības. Sviras efekts ir situācija, kurā ar aizņēmumu palīdzību tiek palielināts kopējais ieguldīto aktīvu apjoms, kamēr pašu kapitāls paliek nemainīgs. Sviras efekts var pastiprināt zaudējumus finanšu tirgus lejupslīdes laikā un izraisīt lielāku Plāna darbības nestabilitāti. Aizņemšanās var pakļaut fondu procentu likmju riskam, jo procentu likmju izmaiņas var ietekmēt aizņemšanās izmaksas un ietekmēt fonda rezultātus.	Risks tiek samazināts, nodrošinot, ka aizņēmuma termiņš nepārsniedz 3 mēnešus, kā arī aizņēmums paredzēts tikai īstermiņa likviditātes nodrošināšanai.
Citi riski — nepārvarama vara (karš, dabas katastrofas, streiki, traucējumi infrastruktūras darbībā un saziņas līdzekļos u.c.), valsts regulācijas riski, informācijas riski, biznesa riski, sadarbības partneru riski utt. utml.	Līdzekļu pārvaldītājs seko stingrai iekšējai risku pārvaldīšanas politikai un nodrošina augstas kvalitātes iekšējās kontroles procesu, lai pēc iespējas samazinātu ar Plāna darbību saistītos riskus. Līdzekļu pārvaldītājs akceptē minētos riskus, jo tie ir ārpus Līdzekļu pārvaldītāja kontroles un tos nevar viegli prognozēt vai mazināt.

Līdzekļu pārvaldītājs savu darbību veido tā, lai pēc iespējas samazinātu augstāk minētos riskus, taču negarantē, ka Plāna darbības gaitā būs iespējams pilnībā izvairīties no šiem

riskiem. Tai skaitā Līdzekļu pārvaldītājs negarantē Plāna ienākumu un aktīvu vērtību pieaugumu laika gaitā.

4.6 Ieguldījumu plāna dalībnieka tiesības

Dalībnieku tiesības pieprasīt fondētās pensijas kapitālu nodot citam līdzekļu pārvaldītājam vai citam ieguldījumu plānam

Katram Shēmas dalībniekam ir tiesības brīvi izvēlēties savu uzkrātā fondētās pensijas kapitāla līdzekļu pārvaldītāju un ieguldījumu plānu. Līdzekļu pārvaldītāju un ieguldījumu plānu iespējams mainīt LR Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Līdzekļu pārvaldītāja maiņa pieļaujama ne biežāk kā reizi kalendāra gadā, bet viena un tā paša līdzekļu pārvaldītāja ieguldījumu plānu maiņa — ne biežāk kā divas reizes kalendāra gadā, kā arī tad, ja:

- Latvijas Banka ir anulējusi ierakstu Shēmas līdzekļu pārvaldītāju reģistrā;
- ir notikusi Shēmas dalībnieka izraudzītā Shēmas līdzekļu pārvaldītāja reorganizācija;
- Shēmas līdzekļu pārvaldītājs Shēmas dalībnieka izraudzīto ieguldījumu plānu apvieno ar citu ieguldījumu plānu (plāniem) un ir Latvijas Bankā reģistrējis jaunu ieguldījumu plāna prospektu (ieguldījumu plāna prospekta jaunu redakciju) vai izraudzīto ieguldījumu plānu pievieno citam tā paša Shēmas līdzekļu pārvaldītāja pārvaldītajam ieguldījumu plānam;
- Shēmas līdzekļu pārvaldītājs nodod tā pārvaldīto ieguldījumu plānu citam Shēmas līdzekļu pārvaldītājam.

Dalībnieku tiesības saņemt informāciju

Katram Plāna dalībniekam ir tiesības saņemt no Līdzekļu pārvaldītāja, Aģentūras vai tās pilnvarotām personām informāciju par Plānu, Līdzekļu pārvaldītāju un Turētājbanku. Šī informācija ir pieejama:

- Līdzekļu pārvaldītāja birojā Roberta Hirša iela 1, LV-1045, Rīgā darba dienās no 9:00 līdz 17:00;
- Līdzekļu pārvaldītāja mājas lapā www.indexo.lv;
- Aģentūrā un tās filiālēs, kuru kontaktinformācija pieejama Aģentūras mājas lapā www.vsaa.lv.

4.7 Informācija par nodokļiem un nodevām

Saskaņā ar Likumu Plāns nav juridiska persona un nodokļus nemaksā. Gadījumos, kad nodokļi ir piemērojami Plāna ieguldījumu objektiem, kā arī darījumiem ar Plāna līdzekļiem, nodokļu maksājumi tiek segti no Plāna līdzekļiem.

Mainot līdzekļu pārvaldītāju, Shēmas dalībniekiem nodokļi netiek piemēroti.

Pensijas, kas tiks izmaksātas, balstoties uz Shēmas dalībnieka pensijas kapitālu, tiks apliktas ar nodokļiem vispārējā kārtībā.